

Голас Радзімы

№ 43
(828)
Чэрвень
1964 г.
Цана
2 кап.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

— **КА**лі б мне прапанавалі: мільён долараў або сустрэча з радзімай, я б выбраў сустрэчу. Хіба ёсць цана той радасці, якую я адчуваю, калі сяджу з вамі за сталом, — сказаў сваім братам, сястры і пляменнікам Васіль Пятровіч Яфрэменка.

Такое радаснае хваляванне ў роднай хаце, у роднай вёсцы, якую некалі пакінулі ў пошуках хлеба, перажылі многія з тых, хто прыехаў да нас з Амерыкі ў якасці турыстаў. Усе, хто меў жаданне наведаць родныя мясціны, пабывалі ў іх.

Былі сярод турыстаў людзі, якія не мелі ўжо ні блізкіх, ні знаёмых, але ім таксама хацелася пабываць у роднай вёсцы: «Прыеду, — разважаў пра сябе Антон Капціловіч, — пахаджу па знаёмых сцэжках».

Паехаў. Сцежка тых, па якіх хадзіў калісьці, ён не знайшоў, і хат прыземістых з саламянымі дахамі не было. Выраслі новыя дамы, праз сяло пралягла шырокая дарога, а васьмь знаёмых сустрэў многа. Яго пазналі, прынялі, як роднага, запрасілі за стол, за якім доўга лілася гаворка аб тым, як было раней і якое жыццё ў сялян цяпер. Пасля таго, як крэйсер «Аўрора», на якім некалі служыў Капціловіч, зрабіў гістарычны выстрал па царскаму палацу, жыццё ў Беларусі змянілася і з кожным годам паліпшаецца. Шкада Капціловічу, што яшчэ да гэтай гістарычнай хвіліны ён пакінуў Радзіму. Калі б адбылося ўсё гэта раней, ні за што не паехаў бы за акіян.

Шмат каго страшылі перад ад'ездам: «Вас там заб'юць. У лепшым выпадку — вы пагаладаеце».

Нашы землякі хадзілі па магазінах і ў Мінску, і ў вёсках, параўноўвалі цэны: хлеб, напрыклад, дзешавейшы ў Беларусі, яйкі, масла дзешавейшыя ў Амерыцы. Але галоўнае, яны ўбачылі, што ў нас усё ёсць.

— Гэта пасля таго, як у

краіне была засуха, — здзівіліся нашы землякі. — А ведаеце, што ў вашых рэстаранах і сталовых абеды дзешавейшыя і смачнейшыя, чым у нас.

Васіль Яфрэменка не мог паверыць, што ў мінскіх банях білет каштуе 20 капеек. «А ў нас тры долары», — сказаў ён.

В. Палонскі ехаў у вёску пад Маладзечна, спадзеючыся спаткаць брата-калгасніка босым і галодным.

— А ён жыве лепш, чым я ў багатай Амерыцы, — гаворыць Палонскі.

Калі пры панскай Польшчы Міхаіл Маслоўскі пакідаў родную вёску на Гродзеншчыне, дык там карысталіся лучынай, бо не было за што купіць газы. А цяпер там электрычнасць, людзі апрануты добра, у хатах дастатак. «Няхай цяпер, калі я вярнуся ў Амерыку, хто паспрабуе сунуцца да мяне з рознымі выдумкамі. Я яму скажу: едзь, паглядзі сам і пераканайся», — сказаў Маслоўскі.

Вельмі добра, што нашы землякі змаглі самі паехаць у вёскі і сваімі вачыма пабачыць, як жывуць людзі. Бо часам сустракаюцца і ў нас сваякі, якія гатовы расчуліць «багатага дзядзьку» з Амерыкі. Быў такі сваяк у Адама Зялкоўскага. Паслухаў яго ён і гаворыць:

— Але ж прыехаў ты ў Мінск не ў лапцях, а ў ботах, выглядаеш добра і апрануты нічога сабе. А памятаеш, як мяне выпраўлялі некалі ў Амерыку? Сабралі грошы, купілі боты, бо на мне былі лапці.

Многія нашы землякі пасля наведвання родных мясцін гаварылі: «Нам у Амерыцы цяжэй зарабіць грошы, чым людзям у Савецкім Саюзе».

У той вечар, калі ўсе вярнуліся з вёсак, у банкетнай зале гасцініцы «Мінск» была наладжана сустрэча нашых землякоў з членамі Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом

супрацоўнікамі рэдакцыі газеты «Голас Радзімы». З хваляючымі прамовамі выступілі беларускі пісьменнік Ілья Гурскі, доктар гістарычных навук прафесар Адам Іосіфавіч Залескі і іншыя. Было што сказаць і нашым землякам.

— Нас вабяць вашы поспехі, — сказаў кіраўнік дэлегацыі Мікалай Папоў.

— Восемь дзён мінулі, як цудоўны сон, — гавораць турысты — беларусы з ЗША.

Усе восем дзён знаходжання нашых землякоў у Беларусі былі сонечнымі. Вясновае цяпло, чулыя адносныя родных, блізкіх і знаёмых напоўнілі сэрцы нашых землякоў яшчэ больш гарачымі пачуццямі да Радзімы. Гэтыя пачуцці не астудзяць платныя агенты «халоднай вайны».



Суайчыннікі з Амерыкі з захапленнем разглядаюць рэчы, зробленыя рукамі беларускіх піянераў.



Мінскі батанічны сад, які займае вялікую плошчу ў цэнтры горада, добра вядомы ва ўсім Савецкім Саюзе. Батанічны сад не толькі навуковы цэнтр, але і ўлюбёнае месца адпачынку мінчан. Гэты прыгожы куток з задавальненнем наведаюць госці беларускай сталіцы. НА ЗДЫМКУ: нашы госці — амерыканскія турысты ля уваходу ў батанічны сад.

ГОСЦІ ЗНАЁМЯЦА З МІНСКАМ

Калі нашы суайчыннікі — амерыканскія турысты рыхтаваліся да паездкі ў Савецкую краіну, паклёпнікі і рознага роду зласліўцы гаварылі: «Куды вы едзеце? У Расію? Змарнееце там. Што вы ўбачыце? Паспехі? Дасягненні? Іх там ніколі не было і не будзе. Савецкія касманаўты — гэта толькі камуністычная прапаганда. Заводы, фабрыкі, электрастанцыі, інстытуты — усё прапаганда!» Так гаварылі ворэгі. Так пісаў рэакцыйны друк тыпу газеты «Новое русское слово».

Але нашы землякі ўсё ж прыехалі на Радзіму.

Праграма знаходжання ў СССР гасцей са Злучаных Штатаў Амерыкі разнастайная. Яны наведалі прамысловыя прадпрыемствы і новабудоўлі, палаты піянераў і паліклінікі, вышэйшыя навучальныя ўстановы і тэатры, школы музеі, вялі размовы з савецкімі людзьмі. Кожны дзень — новыя сустрэчы, экскурсіі, уражанні.

Восем дзён турысты былі ў сталіцы Беларусі. Многія з іх ведалі дарэвалюцыйны Мінск, але цяпер перад імі паўстаў зусім новы горад.

Знаёмства з ім пачалося з плошчы імя Леніна. Некалі тут была пустэча. З прыходам Савецкай улады гэта частка горада забудавалася. Толькі за пасляваенныя гады тут выраслі новыя корпусы ўніверсітэта, медыцынскага і педагагічнага інстытутаў, будынак гарадскога Савета дэпутатаў працоўных, галоупаштат, гасцініца «Мінск», жылыя дамы.

— Якіх спецыялістаў рыхтуюць навучальныя ўстановы, што размясціліся на гэтай плошчы? — пытаецца Піліп Яраш.

— Універсітэт рыхтуе юрыстаў, геалагаў, біёлагаў, матэматыкаў, фізікаў, гісторыкаў, літаратараў, журналістаў, географіаў, медыцынскі інстытут — урачоў, а педагагічны — настаўнікаў сярэдніх школ...

Аўтобусы вязуць турыстаў далей.

...Сярэдня школа № 9. Тут вучыцца 1 000 хлопчыкаў і дзяўчынак.

...Ленінскі праспект — галоўная магістраль горада. Дзяўчына-гід паказвае некалькі фатаграфій. На іх руіны. Яны былі тут зусім нядаўна. А цяпер — роўная, як страла, шырокая вуліца. Прыгожыя шматпавярховыя дамы, зялёныя насаджэнні.

— Краіне, дзе мы жывём зараз, спатрэбілася б сто гадоў, каб стварыць усё гэта, — гаворыць Фядот Агееў. — Савецкіх людзей трэба называць героямі.

Аўтобус спыніўся ў адным з мікрараёнаў Мінска. У ім ёсць магазіны, дзіцячыя сады, яслі, школы, кінатэатр, кафэ, пральня, дамавая кухня, камбінат бытавога абслугоўвання — усё, што патрэбна для жыцця.

— А нам гаварылі, што нашы землякі на Радзіме жывуць у бараках, — гавораць турысты. — А вы вось якія цудоўныя кварталы будуюце.

— Які прыгожы горад Мінск! — гавораць турысты. — Прыемна ісці па яго вуліцах, дыхаць яго чыстым паветрам.

ВЯЛІКОЕ АБНАЎЛЕННЕ

Нікол не забыць нам Мінска 1944 года. Горад, які не скарыўся, ляжаў у руінах. Сэрца сціскалася ад гневу і болю.

3 ліпеня 1944 года Савецкая Армія з актыўнай дапамогай праслаўленых беларускіх партызан вызваліла Мінск. Тады здавалася, што спатрэбіцца многія і многія дзесяцігоддзі, каб аднавіць, узняць з руін і папалішчаў родны горад. Дастаткова сказаць, што з 322 дзяржаўных і кааператыўных прадпрыемстваў, якія працавалі ў ім да вайны, да дня вызвалення захавалася толькі 19. Амаль 80 працэнтаў усяго жыллага фонду нашай сталіцы было зусім разбурана. Агульны ўрон, які нанеслі фашысты Мінску, складаў шэсць мільярдаў рублёў (у старым вылічэнні). З 240 тысяч чалавек даваеннага насельніцтва к моманту вызвалення ў горадзе пражывала толькі каля 50 тысяч. Разбураны былі настолькі вялікія, што спатчатку нават меркавалася будаваць Мінск на новым месцы. Аднак партыя і ўрад прынялі рашэнне аднавіць сталіцу Беларусі на старым, гістарычна склаўшымся месцы.

Аднаўленне горада пачалося адразу ж пасля яго вызвалення. Тысячы мінчан пасля работы выходзілі на разборку завалаў і напярэдняўных каробак былых будынкаў.

Аднаўляць сталіцу Беларусі дапамагала ўся краіна. Брацкія народы і ў першую чаргу вялікі рускі народ пасылаў да нас спецыялістаў, машыны і механізмы, абсталяванне і транспарт, будаўнічыя матэрыялы. Лепшыя архітэктары краіны праектавалі першы генеральны план будаўніцтва новага Мінска.

З таго часу прайшло 20 год. І вось цяпер некай нават не верыцца, што тут былі руіны, каробкі спальных будынкаў, парослыя лебядой і лопухам пустэчы... Тысячы і тысячы турыстаў, якія прыязджаюць у Мінск, захапляюцца велічнай прыгажосцю нашага горада, што адраджыўся з попелу. Цяпер гэта буйны прамысловы і культурны цэнтр. Далёка за межамі рэспублікі і нават краіны ён вядомы сваімі індустрыяльнымі гігантамі, якіх не было ў ім да вайны. — аўтамабільным і трактарным заводамі, камвольным камбінатам, мотавелазаводам, заводамі буйнаблочнага і буйнапанельнага домабудавання, падшыпнікавым, гадзіннікавым, аўтатрактарных запасных частак, аўтаматэчных ліній і многімі іншымі.

Яшчэ ў 1949 годзе горад дасягнуў даваеннага ўзроўню па выпуску прамысловай прадукцыі. Тады ж структура

вытворчасці змянілася ў бок значнага павелічэння ўдзельнай вагі ў ёй машынабудавання і металапрацоўкі. Заводы развіваліся на новай тэхнічнай аснове, значна расшыраліся і рэканструяваліся. Стваралася буйная прамысловасць будаўнічых матэрыялаў. Былі арганізаваны магутныя будаўнічыя арганізацыі, аснашчаныя навішай тэхнікай.

У гады пасляваенных пяцігодкаў у Мінску паспяхова развівалася не толькі машынабудаванне, але і лёгкая і харчовая прамысловасць. Былі пабудаваны, пашыраны і рэканструяваны дзесяткі самых разнастайных прадпрыемстваў. А ў 1959 годзе працоўныя беларускай сталіцы прыступілі да выканання сямігадовага плана развіцця народнай гаспадаркі. Дасягненні апошніх год асабліва знамянальны. За гэты час у строй дзейнічаючых уступіла больш 20 новых буйных прамысловых прадпрыемстваў. У іх ліку — завод аўтаматэчных ліній, маторны завод, завод «Радыедэтал» і электрахаладзільнікаў, домабудавальны камбінат. Працягвалася расшырэнне магутнасцей заводаў трактарнага, аўтамабільнага, гадзіннікавага, зборнага жалезабетону, падшыпнікавага, камвольнага камбіната.

Хутка развівалася і энергетычная база Мінска. Нямецкія акупанты цалкам разбурылі ГЭС-1 і ЦЭЦ-2. На працягу трох пасляваенных год старыя электрастанцыі былі не толькі адноўлены, але і значна рэканструяваны. З 1947 года ў горадзе пачалося будаўніцтва ЦЭЦ-3. У канцы 1950 года яна ўжо дала прамысловы ток. У наступныя гады магутнасць яе была значна павялічана. З гэтым частку электраэнергіі пачалі даваць гораду Смалевіцкая і Васілевіцкая ДРЭС. Мінск быў уключан у адзіную энергетычную сістэму БССР. А цяпер мае адбыцца ўключэнне энергасістэмы Беларускай рэспублікі і ў адзіную энергасістэму паўночна-заходняй часткі СССР.

Важнай падзеяй у жыцці нашай сталіцы з'явілася завяршэнне ў 1960 годзе будаўніцтва газаводу Дашава—Мінск. Гэта дазволіла газіфікаваць многія прамысловыя, камунальныя і культурна-бытавыя аб'екты, а таксама да 60 тысяч кватэр. Агульная працягласць газавых сетак у Мінску цяпер складае 325 кіламетраў.

Газіфікацыя горада прывяла да поўнай перабудовы паліўнага балансу, у якім газ займае цяпер больш паловы ўдзельнай вагі. Значна палепшан санітарны рэжым, вызвалена звыш мільёна тон вугалю ў год, паліва стала больш таннім.

Ужо к кастрычніку 1963 года выпуск прадукцыі прамысловасцю горада перавысіў узровень, устаноўлены на 1965 год сямігадовым планам, і ў параўнанні з 1940 годам павялічыўся амаль у пятнаццаць разоў.

Вялікія задачы стаялі па аднаўленню разбуранага жыллага фонду і будаўніцтву новых жылых дамоў. Але працоўныя горада паспяхова справіліся і з гэтым. За пасляваенныя гады было адноўлена і пабудавана новых плошчэй звыш трох з палавінай мільёнаў квадратных метраў. Жылы фонд горада ў параўнанні з 1940 годам узрос больш чым у чатыры разы. Асноўнае жыллёвае будаўніцтва цяпер ажыццяўляецца ў мікрараёнах. Яны забяспечваюць найбольш здаровыя ўмовы жыцця грамадзян. Чатырох- і пяціпавярховыя дамы свабодна размяшчаюцца па рэльефу мясцовасці з улікам таго, каб у кватэры трапляла як мага больш святла. Адначасова з жылымі дамамі тут узводзіцца комплекс неабходных для насельніцтва культурна-бытавых устаноў.

Далейшае развіццё атрымаў пасля вайны гарадскі транспарт. У дадатак да трамвайнага руху ў 1952 годзе пачаў функцыяніраваць тралейбус. У пяць з лішнім разоў павялічылася ў параўнанні з 1940 годам колькасць пасажырскіх перавозак. Мінск мае добра абсталяваны аэрапорт, які абслугоўвае вялікую колькасць унутраных і міжнародных ліній. У лістападзе 1963 года быў пушчан у эксплуатацыю першы электрыфікаваны ўчастак чыгункі Мінск—Аляхновічы.

У апошнія гады вялікай рэканструкцыі падвергнуты Прывакзальная плошча, пло-

шча Перамогі і плошча Якуба Коласа. Капітальна рэканструявана і добраўпарадкавана плошча імя Леніна. Праведзены вялікія работы па пашырэнню зялёных насаджэнняў, асфальтаванню вуліц, праездаў і тратуараў.

У 1955 годзе закончана будаўніцтва стадыёна «Дынама» на 35 тысяч месц, распачата будаўніцтва новага спартыўнага комплексу ў пойме ракі Свіслач у раёне Паркавай магістралі.

Мінск — буйнейшы цэнтр культурнага жыцця. Акадэмія навук БССР цяпер мае 15 навукова-даследчых інстытутаў, а ўсяго ў горадзе працуе 110 розных навуковых устаноў, у якіх працуе 4500 навуковых супрацоўнікаў. У горадзе налічваецца 12 вышэйшых навучальных устаноў, дзе вучыцца 49 тысяч студэнтаў, 20 тэхнікумаў і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і 104 сярэднія агульнаадукацыйныя школы. У сталіцы рэспублікі адкрыта 5 тэатраў, 19 кінатэатраў, 40 дамоў культуры і клубаў, 154 бібліятэкі і 8 музеяў.

З кожным годам пашыраецца сетка медыцынскіх

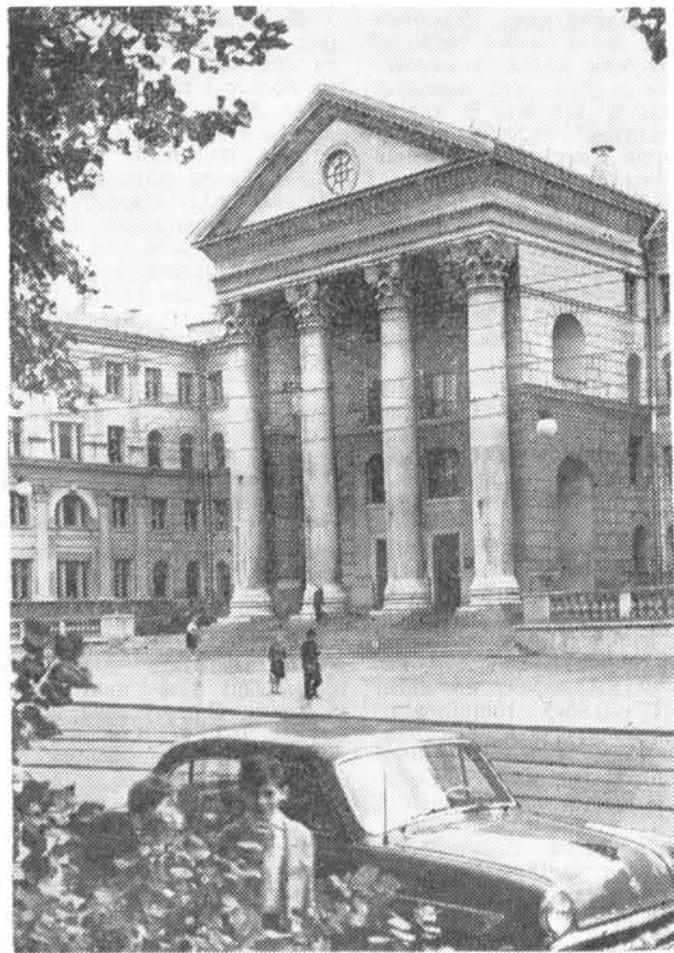
устаноў, паліпшаецца медыцынскае абслугоўванне насельніцтва.

Хуткімі тэмпамі развіваецца сталіца Савецкай Беларусі. Насельніцтва горада, якое складае зараз 675 тысяч чалавек, у бліжэйшыя гады значна ўзрасце. Будзе пабудавана шмат мільёнаў квадратных метраў жыллой плошчы.

У прыгараднай зоне на рэках Пціч, Вяча і Волма намясцаецца стварыць некалькі вадасховішчаў для масавага адпачынку працоўных. Воды ракі Віліі праз цэлую сістэму каналаў, помпавых станцый і вадасховішчаў пацякуць назад і абвадняць Свіслач, павялічыўшы дэбят яе вод у некалькі разоў. Па ёй пачнуць курсіраваць рачныя трамваі.

Цудоўнае мінулае Мінска, але яшчэ больш цудоўнае яго будучае. Мінчанам ёсць над чым працаваць, ёсць да чаго прыкласці рукі, каб сталіца Беларусі стала ў самы кароткі тэрмін горадам камуністычнага быту.

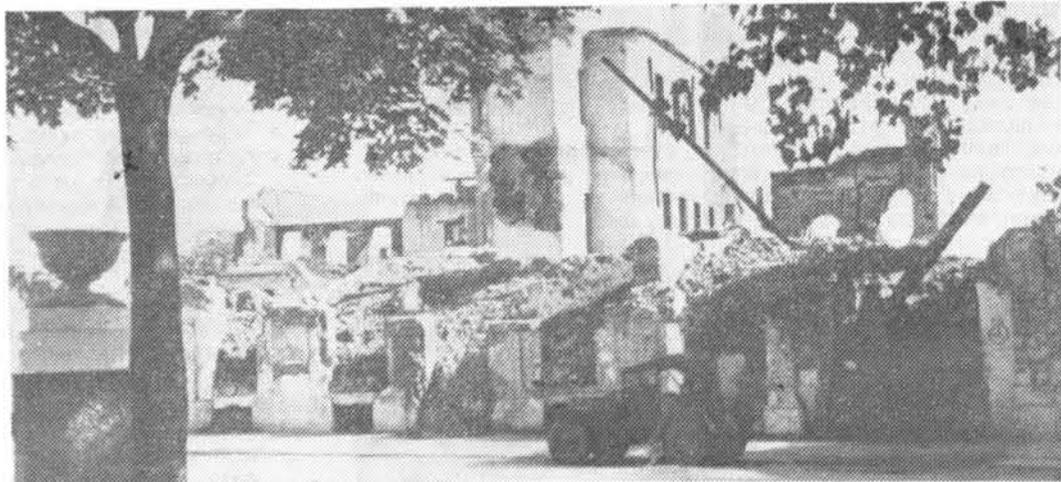
Г. КАЗАЧОК,
намеснік старшын
выканкома Мінскага
гарадскога Савета
дэпутатаў працоўных.



1944 год. У руінах ляжыць сталіца Беларусі Мінск. Фашысты разбурылі школы, палацы культуры, музеі. У кучы цэглы ператвораны жыллыя кварталы. Многа намаганняў давялося прыкласці мінчанам, каб аднавіць свой родны горад. З руін і папалішчаў узняліся прыгажуні-будыні, забудаваны жыллыя кварталы, добраўпарадкаваны вуліцы. На плошчы Свабоды ўзведзен велічны будынак Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі. Тут вучацца сотні дзяўчат і юнакоў нашай краіны.

НА ЗДЫМКАХ: 1. Руіны плошчы Свабоды. 2. Будынак Дзяржаўнай кансерваторыі.

Фота В. Лупейкі.



БЕЛАРУСЬ НА МІЖНАРОДНАЙ АРЭНЕ

Дваццаць гадоў назад, у пачатку 1944 года, Вярхоўны Савет СССР даў саюзным рэспублікам права ўступаць у непасрэдныя адносіны з замежнымі дзяржавамі і заключаць з імі пагадненні. Закон гэты адыграў важную ролю ў расшырэнні міжнародных сувязей і ўмацаванні супрацоўніцтва Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік з іншымі краінамі.

У тым жа 1944 годзе Міністэрства замежных спраў СССР (якое тады яшчэ называлася Народным камісарыятам замежных спраў) было пераўтворана з агульнасаюзнага ў саюзна-рэспубліканскае. У саюзных рэспубліках, якія ўваходзяць у СССР, былі створаны свае міністэрствы замежных спраў, што ў яшчэ большай ступені падкрэсліла іх дзяржаўны суверэ-

нітэт. 24 сакавіка 1944 года, незадоўга да вызвалення сваёй сталіцы — Мінска — ад гітлераўскіх захопнікаў, Вярхоўны Савет Беларускай ССР стварыў у састве ўрада рэспублікі Народны камісарыят, цяпер Міністэрства замежных спраў. З моманту ўзнікнення і да гэтага часу яго ўзначальвае вядомы дзяржаўны і грамадскі беларускі дзеяч Кузьма Кісялёў.

Пад рэдакцыяй Кісялёва і выйшла нядаўна кніга «Беларуская ССР на міжнароднай арэне». Стварыў кнігу калектыў міжнароднікаў і дыпламатаў рэспублікі. У ёй сабран багацейшы фактычны матэрыял, які паказвае, як на працягу мінулага дваццацігоддзя Беларускае рэспубліка, яе дыпламатыя і грамадскасць змагаліся за мір і цеснае супрацоўніцтва па-

між народамі, паслядоўна выступалі супраць імперыялізму і каланіялізму, за ажыццяўленне прынцыпаў, сфармуляваных у Статуце ААН.

Беларуская ССР была адной са стваральнікаў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і адна з першых падпісала яе Статут.

Рэспубліка прымала ўдзел у рабоце ўсіх сесій Генеральнай Асамблеі ААН. Абараняючы справу міру і бяспекі народаў, беларуская дэлегацыя ўнесла на першай сесіі Генеральнай Асамблеі ААН у 1946 годзе праект рэзалюцыі «Аб выдачы і пакаранні ваенных злачынцаў». І тое, што гэта прапанова зыходзіла ад Беларусі, заканамерна. Размешчаная на заходніх рубяжах СССР, яна панесла велізарныя не толькі матэрыяльныя, але і людскія страты ад гітлераўскіх варвараў, мільёны яе мірных жыхароў былі знішчаны фашыстамі.

ДРУЖБА ТВОРИТ ЧУДЕСА

ИЗ ВЫСТУПЛЕНИЯ Н. С. ХРУЩЕВА ПО МОСКОВСКОМУ РАДИО И ТЕЛЕВИДЕНИЮ

После возвращения из Объединенной Арабской Республики Никита Сергеевич Хрущев выступил в Москве по телевидению. — Наше пребывание в Объединенной Арабской Республике, — сказал Никита Сергее-

вич, — совпало с выдающимся событием в жизни египетского народа — перекрытием реки Нил и завершением первой очереди строительства высотной Асуанской плотины.

Там, в Асуане, мы с особой силой почувствовали, какое великое дело совершает советский народ, когда он оказывает братскую помощь народам других стран, которые прежде находились под гнетом колонизаторов. В Асуане каждый может с большой остротой почувствовать силу пролетарского интернационализма в действии, богатые плоды дружбы и братства, которые он приносит народам,

Подумайте, дорогие товарищи: видимо, впервые в современной истории Египта иностранцы, в данном случае советские люди, пришли в эту страну действительно по просьбе народа — хозяина этой земли, по просьбе правительства. Они пришли туда, как подлинные друзья, с чистым сердцем и самыми благородными намерениями — помочь народу заставить могучую реку Нил работать на пользу общества, во имя подъема благосостояния людей.

Бывало и прежде, что по договорам на арабскую землю приходили иностранцы. Но по каким договорам? Эти договоры были вынужденные, навязанные народу. Чаще всего сюда приходили авантюристы, разбойники, завоеватели, представители крупного империалистического капитала. У всех у них была одна цель — грабить народ, обогащаться за его счет. Им не было никакого дела до того, что в результате этого грабежа люди ведут нищенское существование, что страны, которые они эксплуатируют, превращают в свои колонии, — эти страны отстают в своем развитии на десятки и даже на сотни лет. А Египет в этом отношении был в особенно тяжелом положении: здесь издавна скрещивались пути империалистических разбойников, которые с огнем и мечом шли поработать народы различных стран.

И вот, повторяю, впервые пришли сюда другие иностранцы, представители социалистической страны, которые строят коммунистическое общество у себя и делают все возможное для того, чтобы и в других странах восторжествовали принципы социального прогресса, демократии. Сюда пришли советские люди, которые с первых дней существования своего государства, созданного великим Лениным, подняли голос против колониального угнетения и помогают молодым государствам укреплять свою политическую и экономическую независимость.

Наш народ не только на словах, но и на деле поддерживает, в том числе и оружием, национально-освободительную борьбу народов. И делаем мы это совершенно бескорыстно. Но скажу откровенно — мы преследуем этим определенную цель, которая совпадает с интересами народов, борющихся за свою национальную независимость.

Мы хотим, чтобы усилился социалистический мир, национально-освободительное движение, революционные силы трудящихся капиталистических стран объединились в борьбе против империализма, против гнета монополий, против старых и новых колонизаторов. Когда мы приходим на помощь народам, встающим на путь новой жизни, мы приходим, как друзья, как братья. Тем самым мы наносим удар по планам империалистов, по планам колонизаторов.

Когда Советский Союз помогает молодым развивающимся странам, отдает им часть богатств, накопленных собственным трудом, то он на какое-то время ограничивает свои собственные возможности. Но мы были бы плохими коммунистами, плохими интернационалистами, если бы думали только о себе. Конечно, наш народ трудится прежде всего, чтобы создавать материально-техническую базу коммунизма в нашей стране, чтобы, руководствуясь Программой нашей партии, быстрее поднимать экономику и на этой основе повышать жизненный уровень трудящихся. Каждый советский человек трудится для того, чтобы вместе с ростом благосостояния общества росло и его благосостояние. Вместе с тем у советских людей высоко развито чувство товарищества. Каждый из нас хорошо понимает смысл выражения: не имей сто рублей, а имей сто друзей. Помощь, которую мы оказываем народам развивающихся стран, окупится сторицей. Она будет самым крепким мерилом, цементирующим братство между советским народом и другими народами, а в данном случае между советским народом и народом Объединенной Арабской Республики.

Наш народ по праву гордится тем, что своим трудом, своей миролюбивой политикой, которую проводит наше государство в отношениях с различными странами, он завоевал во всем мире высокое уважение, глубокое и сердечное чувства. Это большое до-

стояние, дорогие товарищи, и все мы должны высоко ценить и беречь его.

Наш великий вождь и учитель Владимир Ильич Ленин подчеркивал, что дружба и братство между народами всех стран мира способны совершить чудеса. Владимир Ильич указывал, что мы все усилием приложим, чтобы сблизиться с монголами, персами, индийцами, египтянами. «Мы стараемся, — писал он, — оказать этим отсталым и угнетенным, более чем мы, народам бескорыстную культурную помощь, то есть помочь им перейти к употреблению машин, к облегчению труда, к демократии, к социализму».

Радостно сознавать, что мы живем с вами в такое время, когда сбываются эти пророческие слова Ильича. Все мы трудимся над тем, чтобы до конца выполнить этот великий завет нашего учителя.



Леонід Масэ — вядомы чалавек на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній. Яго безданорная праца расточніка прымаецца без аддзела тэхнічнага кантролю. У яго — уласнае кляймо. У ліку адзнакаці лепшых рабочых гэтага завода ўдарніку камуністычнай працы Леоніду Масэ прысвоена званне «майстар залатыя рукі».

У НАС НА КАМСАМОЛЬСКОЙ...

У нялёгкім 1946 годзе Сімон Хаймавіч Астанавіцкі сядзеў побач са мной і чытаў ліст з далёкай Амерыкі, які быў напісаны на яўрэйскай мове, але я (як і шмат парычан) ведаю гэту мову з дзяцінства. Ліст быў ад парычан-эмігрантаў. Яны паведамлялі, што сабралі пэўную колькасць долараў, піжакоў, штаноў, кашуль і г. д. Гэта прызначалася парычанам, якія страцілі ў гады вайны ўсю сваю маёмасць. Землякі з далёкай Амерыкі прасілі нас даць ім адрасы пагарэльцаў, удоў і сірот.

Так, нам было нялёгка. На месцы Парычаў ляжалі кучы цэгля і попелу. У акопах і супрацьтанкавых ровых вакол гарадскога пасёлка былі насхп прысыпаны 2 350 яўрэяў і беларусаў — дзве трэці жыхароў нашага пасёлка. Застаўшыся ў жывых дзяліліся адзін з адным жылём, скарынкай хлеба, бульбай. Усё гэта не забываецца. Дзякуючы сяброўству і згуртаванасці, перажылі нягоды.

А вось зараз на Захадзе лемантуюць, што ў Савецкім Саюзе антысемітызмам пахне. У сувязі з гэтым і захацелася коротка расказаць вам, парычанам-эмігрантам, аб нашым жыцці.

Жыву я зараз у Парычах на Камсамольскай вуліцы, раней яна называлася Царкоўнай. Фашысты знішчылі і царкву, і дамы, і многіх жыхароў гэтай вуліцы. Цяпер яна поўна адбудавана, уздоўж высаджаны маладыя дрэўцы.

Зараз у нас вясна. Мужчыны беляць дрэвы ў садах, жанчыны садзяць кветкі. Толькі што я гутарыў з суседкай Галінай Драздоўскай. Яна украінка, я беларус. А яе ўнучка Светачка размаў-

ляе па-руску. Наша суседка Марыя Чаплінская — полька. Яе сын Коля загінуў на фронце... У час вайны Марыя Чаплінская жыла ў вёсцы Асопнае. Аднойчы пахмурным кастрычніцкім ранкам 1941 года жанчына прыйшла ў Парычы. Яна тут ўбачыла жудаснае відовішча. На вуліцах пасёлка фашысты палывалі на жывых людзей.

Дадому ў Асопнае Марыя Чаплінская вярнулася не адна. Яна прывяла з Парычаў маленькую худзенькую дзяўчынку Раю, дачку калгасніка сельгасарцелі «Кастрычнік» жыхара Парычаў Залмана Каплана. Наглядала за дзяўчынкай, як за роднай дачкой. У вялікіх вачах маленькай Раі паступова згасаў жах. Але лясную вёсачку Асопнае ўсё часцей сталі наведваць нямецкія карнікі. Аднойчы яны з'явіліся ў суседняй вёсцы Печышча, дзе жылі яўрэйскія калгаснікі, і ўчынілі страшэнную расправу над савецкімі людзьмі.

Над жыццём Раі і жыццём Марыі Чаплінскай, якая дала ёй прытулак, нависла па-

гроза расправы. Здавалася, што выйсця няма. Але дапамаглі людзі. Намеснік старшыні калгаса Сцяпан Корбут узяў са сховішча пячатку свайго калгаса і зрабіў Раі Каплан дакумент на імя Раісы Сцяпанаўны Астрэйкі, сваячкі Марыі Чаплінскай. З гэтым дакументам таварышы са Жлобіна ўладкавалі дзяўчынку ў сябе.

Мы з Марыяй Чаплінскай жывём побач на Камсамольскай вуліцы. Непадалеку жыве Рая. Яна і трое яе дзяцей носяць прозвішча Гарэлкі. Сваю дачку Раю назвала Марыяй... Яе муж Ехлел Гарэлкі — мой добры сябра. Нашых бацькоў забілі кулямі, адлітымі за Рэйнам. Ён і я носім на сваім целе шрамы ад гэтых куляў. Нашы дзеці вучацца ў адной школе.

Неяк вечарам мы з Ехлелам сядзелі ля тэлевізара. Глядзелі, а больш гаварылі. Нас турбуе, што за Рэйнам рыхтуюць ракеты з атамнымі зарадамі.

Ус. МІГАЙ.

г. п. Парычы.

ПАДЗЯКА СЯБРОЎ

Гомельскі завод сельгаспадарчых машын «Гомсельмаш» вырабляе на экспарт вялікую колькасць сіласаўборачных камбайнаў. Механізатары розных краін даюць гомельскім камбайнам высокую ацэнку, шчыра дзякуюць беларускім машынабудуўнікам. Вось што пішуць у адрас «Гомсельмаша» нашы польскія сябры, супрацоўнікі Упраўлення сельскай гаспадаркі Быдгошскага ваяводства:

«...Просім перадаць падзяку ўсяму калектыву завода за выпуск добрых машын, якія ў нас у Быдгошчскім ваяводстве, у сельгаспадарчых кааператывах, здалі экзамен на «выдатна».

У гэтым годзе калектыву «Гомсельмаша» прыступіў да вытворчасці больш дасканалых, гідрафікаваных камбайнаў. Упраўленне рабочымі органамі гэтых машын праводзіцца трактарыстам праз гідрасістэму трактара.

АРГКАМІТЭТ ПА ПАДРЫХОУШЫ І ПРАВЯДЗЕННЮ СВЯТКАВАННЯ 20-ГОДДЗЯ ВЫЗВАЛЕННЯ БЕЛАРУСІ АД НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАУ ПАВЕДАМЛЯЕ, ШТО РЭСПУБЛІКАНСКАЯ КАНТОРА І ДЗЯРЖБАНКА АДКРЫТ СПЕЦЫЯЛЬНЫ РАХУНАК № 70 008, НА ЯКІ БУДУЦЬ ПАСТУПАЦЬ СРОДКІ НА ЗБУДАВАННЕ ПМНІКА ГЕРОЯМ АБОРОНЫ БРЭСЦКАЙ КРЭПАСЦІ. УСЕ ГРАМАДЗЯНЕ, ЯКІЯ ЖАДАЮЦЬ УНЕСЦІ ГРОШЫ НА БУДАВАННЕ ПМНІКА, МОГУЦЬ ЗДАЦЬ ІХ НА УКАЗАНЫ РАХУНАК ВА УСІХ УСТАНОВАХ ДЗЯРЖАўНАГА БАНКА І У АШЧАДНЬІХ КАСЫ.

Беларускі народ, які атрымаў у выніку Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі магчымасць стварыць сваю суверэнную дзяржаву, паслядоўна і нястомна выступае за нацыянальную незалежнасць усіх краін. Дэлегацыя Беларускай ССР актыўна падтрымлівала прапанову аб вывадзе замежных войск з Інданезіі, Паўднёвай Карэі, Алжыра, Паўднёвага В'етнама і іншых краін, народы якіх гераічна змагаліся, а многія і цяпер працягваюць змагання за сваю свабоду.

Барацьба Беларусі за мір і дружбу народаў, супраць каланіялізму заваявала ёй шырокае прызнанне на міжнароднай арэне. Беларускай ССР выбіралася членам Эканамічнага і Сацыяльнага савета, Камісіі па эканоміцы і занятасці, Камісіі па правах чалавека, Камісіі па правах жанчын, выканкома Міжнароднага

дзіцячага фонду, Камісіі па транспарту, Сацыяльнай камісіі і іншых органаў ААН.

Беларуская ССР прымае актыўны ўдзел у рабоце Эканамічнай Камісіі ААН і яе камітэтаў: па сельскай гаспадарцы, электраэнергіі, лесамастэрыялах і г. д. Трэба пры гэтым сказаць, што няспынна ўзрастаючы эканамічны патэнцыял рэспублікі дазваляе ёй адыграць усё большую ролю ў міжнародным гандлі, у дапамозе краінам, якія развіваюцца. Трактары, аўтамабілі, рухавікі і многія іншыя машыны з яе маркай вывозяцца больш чым у 50 краін зямнога шара.

Беларуская ССР з'яўляецца членам 12 буйных міжнародных спецыялізаваных устаноў — такіх, як Арганізацыя Аб'яднаных Нацый па пытаннях асветы, навукі і культуры, Міжнародная арганізацыя працы, Міжнароднае агенцтва па атамнай энергіі, Сусветны паштовы саюз, Міжнародны Саюз электрасувязі, Су-

светная метэаралагічная арганізацыя і г. д.

Да 1958 года Беларускай ССР была прадстаўлена ў ААН дыпламатычнымі работнікамі, якія ўваходзілі ў састаў пастаяннага прадстаўніцтва Савецкага Саюза ў Нью-Йорку. Але вось ужо шэсць гадоў, як пры Арганізацыі Аб'яднаных Нацый створана Пастаяннае прадстаўніцтва Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Выхад кнігі «Беларуская ССР на міжнароднай арэне» супадае з вялікай датай у гісторыі гэтай савецкай рэспублікі — дваццацігоддзем яе вызвалення ад гітлераўскіх захопнікаў. І кніга дае ўскравае ўжывенне аб тым, як усе гэтыя гады настойліва і паслядоўна змагаецца за мір ва ўсім свеце Беларусь — адна з брацкіх рэспублік СССР.

Якаў УШАРЭНКА.
(АДН).

ЗА СЯБРОЎСКІМ СТАЛОМ

У гонар нашых дарагіх гасцей у апошні дзень іх знаходжання на беларускай зямлі Таварыствам па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом быў наладжаны прыём. На ім прысутнічалі амерыканскія турысты, члены Таварыства прафесар А. Залескі, пісьменнік І. Гурскі, работнікі рэдакцыі газеты «Голас Радзімы» і беларускага радыё.

Надзвычайная сардэчнасць, цеплыня і дружба панавалі за сяброўскім сталом.

З уступным словам звярнуўся да сабраўшыхся рэдактар газеты «Голас Радзімы» Л. Прокша. Ён расказаў аб рабоце газеты, аб нядаўна створаным Беларуска-амерыканскім таварыстве па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом. У гэты дзень выйшаў свежы нумар «Голасу Радзімы», прысвечаны знаходжанню нашых суайчыннікаў на Радзіме. У газеце былі змешчаны фотаздымкі і артыкулы, якія

расказвалі аб тым, як сустрэла Беларусь дарагіх гасцей.

На банкете перадземлякамі выступіў доктар гістарычных навук прафесар А. Залескі. Яго расказ быў аб тым, як ён, бедны сялянскі хлопчык, быў пастух, дзякуючы Савецкай уладзе, стаў вучоным, грамадскім дзеячом. Землякі былі ўсхваляваны выступленнем вучонага. І ім даводзілася, як некалі Залескаму, плесці лапці.

— Нашы дзеці гэтага не ведаюць, — сказаў прафесар.

Пісьменнік І. Гурскі расказаў аб сваім удзеле ў Кастрычніцкай рэвалюцыі, аб незвычайным шчасці, якое выпала на яго долю: у першыя дні існавання Савецкай улады яму давялося слухаць Леніна.

З цёплым пранікнёнымі словамі аб сваёй Радзіме, якая так ветліва сустрэла іх праз 50 год, са словамі самай шчырай падзякі за гасціннасць і дабрату звярнуліся турысты. Выступаючых

было вельмі многа, таму што кожнаму хацелася падзяліцца сваімі ўражаннямі, расказаць аб сустрэчах з роднымі.

Кіраўнік групы Мікалай Васільевіч Папоў трэці раз у Мінску. «Мы прыязджаем сюды так часта таму, што вы зачаравалі нас, — гаворыць ён. — Вы хутка будзеце. Вашы дасягненні, вашы поспехі — гэта вашы чары. Нам паказвалі кінафільм аб Мінску, які ляжаў пасля вайны ў руінах. Прайшло толькі 20 год, а рэштат вайны не відаць нават на самых далёкіх ускраінах. Мы захапляемся справамі савецкіх людзей, мы здымаем перад імі шапкі».

Міхал Іванавіч Маслоўскі пабываў у Быцені. «Калісьці гэта было маленькае заштатнае мястэчка. Зараз яно разраслося больш чым у тры разы, — гаворыць М. Маслоўскі. — Калі я там жыў пры панскай Польшчы, у нас не было нават газы, а зараз ёсць электрычнае святло. Я сустрэўся са свая-

камі і нібы намаладзеў. Мне кранула ветлівасць і добразычлівасць савецкіх людзей. Я хачу падзякаваць ім за ўсё і сказаць, што, калі ў ЗША цяпер хто-небудзь паспрабуе гаварыць дрэнна пра маю краіну, я змагу даць дастойны адпор».

Марыя Шостак, Антон Капціловіч, Сцяпан Зулька, Іван Шпак, Фядот Агеў і многія іншыя эмігранты таксама сардэчна дзякавалі за цёплы прыём, за тое, што ім была прадастаўлена магчымасць паехаць у родныя вёскі, сустрэцца з блізкімі, сваімі вачыма ўбачыць тое новае, што адбылося ў беларускім сяле.

Марыя Шостак гаворыць, што яна ніколі не думала, што ў яе на Радзіме столькі сваякоў. Каб яна захацела ўсіх іх абыйсці, то ёй не хапіла б і двух тыдняў.

— Вось якая я багатая, — гаворыць яна. Гасцям ад імя рэдакцыі былі ўручаны падарункі — кнігі, альбомы, буклеты. ... Скончылася афіцыйль-



— Дзякуй вам за цёплую сустрэчу, за вашу ласку, — гаворыць наша суайчынніца Агаф'я Анацка. — У Злучаных Штатах я ўсім расказваю аб тым, як добра жывуць людзі ў Савецкім Саюзе.



Шчырасць, цеплыня і сардэчнасць панавалі ў той вечар за сталом у банкетнай зале гасцініцы «Мінск». Многа слоў падзякі і захаплення было сказана нашымі суайчыннікамі ў адрас савецкіх людзей. Выступае С. Зулька

ная частка прыёму, але разыходзіцца нікому не хацелася. Гасці падыходзілі да сталаў, дзе былі раскладзены газеты, брашурны бібліятэчкі газеты «Голас Радзімы». Кожны адбіраў сабе тое, што яму больш падабалася. Нядаўна выйшла брашура А. Залескага «На дарогах партызанскай Брэстчыны». Гасці выкарысталі выпадак і прасілі аўтара падарыць ім гэтую кніжку з аўтографам.

Нашы суайчыннікі гутарылі з работнікамі рэдакцыі, прасілі высялаць газету.

Развітваліся цёпла. У многіх былі на вачах слёзы. Большасць абыццала прыехаць у Беларусь з дзецьмі.

— Няхай і яны паглядзяць, якой цудоўнай стала наша Беларусь, — казалі землякі.

Д. ЧАРКАСАВА.

ГОСЦІ ЗНАЁМЯЦЦА З МІНСКАМ

[Пачатак на 1-й стар.]

— А я чула, — умешваецца ў размову самая маладая турыстка Марыя Мечка (яна нарадзілася ў ЗША), — што савецкія людзі не толькі жывуць у бараках і зямлянках, у холадзе і вільгаці, але і харчуюцца дрэнна. Я і прыехала сюды, каб паглядзець, ці праўда гэта. Аказалася зусім іншае. Нідзе і ніколі я так смачна не ела, як тут. Нідзе не бачыла такога разнастайнага меню, такога цудоўнага прыгатавання стравы.

На вуліцах турысты часта сустракалі дошкі аб'яў. Не раз падыходзілі да іх. «Патрабуюцца інжынеры, сталары, машыністы, вадзіцелі трамваяў...», — чыталі яны.

— Многа я жыў, многа ездзіў і бачыў, — гаворыць Сцяпан Зулька, — але такога сустракаць не даводзілася. Беспрацоўе — наша няшчасце.

Нашы госці сустракаліся і вялі задушэўныя размовы з савецкімі людзьмі: з будаўнікамі, настаўнікамі, урачамі, пісьменнікамі.

— Мы атрымалі яснае ўяўленне аб працы і жыцці савецкіх людзей. І цяпер заслона, якой імкнуліся закрыць нам вочы ворагі, упала. Мы ведаем праўду, — гаварылі турысты.

На экскурсіі ў Мінскім батанічным садзе нашы суайчыннікі сустрэлі групу беларускіх дзяцей. Разгаварыліся з імі. Дзеці расказалі гасцям, як яны вучацца, праводзяць вольны час.

— Якія вы гаварлівыя, цудоўныя, — сказаў Мікалай Папоў. А Марыя Мечка папрасіла дзяцей:

— Праспявайце, калі ласка, што-небудзь нам...
І тут жа па садзе разнеслася знаёмая і любімая песня дзяцей многіх краін свету «Пусть всегда будет солнце».

— Цудоўныя дзеці. Пазнаёміцца б з імі бліжэй, — выказалі пажаданне адрозна некалькі суайчыннікаў.

... У Мінскім палацы піянераў гасцей з далёкай Амерыкі сустрэлі ветліва, запрасілі ў вялікую залу. З цікавасцю госці слухалі расказ экскурсавода аб Палацы піянераў. Тут 145 розных гурткоў, дзе дапытлівыя і ўмельныя дзеці займаюцца радыётэхнікай, кібернетыкай, авія- і марскім мадэляваннем, фатаграфіяй, мастацкай лепкай, гімнастыкай, вышываннем, музыкай, балетам.

— А колькі даводзіцца плаціць бацькам за заняткі дзіцяці ў гуртку? — пацікавіліся турысты.

— Бацькі нічога не плацяць за гэта, — растлумачыла экскурсавод. — Кожны, хто жадае, можа прыняць удзел у рабоце любога гуртка.

Госці пераходзяць з аднаго пакоя ў другі. Яны чуюць «Венгерскі танец» Брамса і «Турэцкае ронда» Моцарта ў выкананні маленькіх музыкантаў, пранікнёнае выкананне васьмігадовам спеваком Лёням Кошалевым раманса «Санта-Лючыя»...

Юныя падарожнікі па роднаму краю расказалі гасцям, чым яны займаюцца ў паходах, маленькія мастакі паказалі свае першыя работы.

Удзельнікі харэаграфічнага ансамбля выканалі сюіту «Школьныя гады», беларускі народны танец «Крыжачок». Харысты праспявалі некалькі песень.

— Якія здольныя дзеці і з якім натхненнем займаюцца з імі кіраўнікі, — гаворыць Мікалай Папоў.

— Скажыце, а вашы рэзультаты сябруюць з дзецьмі іншых краін? — пытаюцца турысты.

У адказ іх запрашаюць у інтэрнацыянальны куток. Тут перапіска юных сяброў, фатаграфіі, сувеніры, якія падарылі беларускім школьнікам іх зарубежныя сябры.

— Савецкія дзеці — гэта маленькія змагары за мір, за дружбу паміж народамі ўсёй зямлі, — гаворыць гасцям экскурсавод.

— А колькі ў Палацы займаецца дзяцей? — спытаў Фядот Агеў.

— Чатыры тысячы.

— Гэта адзіны Палац піянераў у Беларусі?

— Не, такіх у рэспубліцы звыш дзюхсот. Акрамя таго, пры кожным прамысловым прадпрыемстве ёсць дзіцячыя сектары, дзе дзеці таксама займаюцца сваёй любімай справай...

— Савецкія людзі будуць не толькі касмічныя караблі, магутныя прамысловыя гіганты, але і такія цуды для дзяцей, — гавораць турысты. — Нічога падобнага мы не бачылі за рубяжом.

Г. ЕУДАКІМАВА.



Ад імя чытачоў і рэдакцыі «Русского голоса» перадаў прывітанне беларусам карэспандэнт газеты Фядот Агеў.

ЛЕДЗЬ пераводзячы дух, ён выскачыў на шырокую вясковую вуліцу. Раптам уперадзе ў цьмяным святле месяца ўбачыў дзве імклівыя цені. Яны выслізнулі з завулка і неслія яму насустрач. Ён паспеў заўважыць раз'юшаныя кропкі вочы і ашчэраныя пашчы.

Гэта былі бульдогі. Тыя, якіх заўсёды трымаў пры сабе ўпраўляючы маёнтка.

Ён уварваўся праз адчыненую веснічку ў чыйсьці двор. Ззаду пачуў гарачае прагнае дыханне. Не раздумваючы, рвануўся да высачэзнага паркану. Перакінуў адну нагу і ў тое ж імгненне з жахам адчуў, што нехта жалезнымі абцугамі схопіў за лытку.

— А-а!
Іван Емяльянавіч закрычаў, праз сон пачуўшы свой уласны прыдушаны крык. Скалануўся і сеў на ложку.

Велізарны, ва ўсё акно, месяц свяціў нацэлена — проста ў вочы. Размерана і дзелавіта цікаў гадзіннік на тумбацы.

— Халера! — вылаяўся Грышкевіч. — Трэба ж прысніцца!

На душы стала спакойней. Але праз які час ён пачаў старанна расціраць левую нагу. Яна дранцвела. Востры боль пранізаў усё цела. «Дрэнь справы, — падумаў. — Прыдзеца выклікаць доктара. Вось жа не шанце — застаўся нейкі месяц да паездкі на бацькаўшчыну, а я захварэў».

Цікаў гадзіннік, марудна адлічваючы час. Стары курчыўся ад болю на сваім ложку, што стаяў у невялікім пакойчыку. Ён плаціў за яго гаспадыні сто долараў у месяц.

Больш быў няцерпным, але ўрачу прыдзеца заплаціць частку тых грошай, якія амаль трыццаць год збіраў на турыцкую паездку туды, на далёкую Радзіму. Вось чаму ён пакутаваў, але цярдліва чакаў раніцы. За дзённы выклік аплата ўрачу значна меншая, чым за начны.

— Закупорка вен, — спакойна сказаў яму раніцай доктар. — Патрэбна аперацыя.

— Колькі? — прастагнаў стары.

— Пяцьсот сорак пяць долараў...

Пасля аперацыі Іван Емяльянавіч праляжаў у шпіталі адзінаццаць дзён. Гэта яшчэ пяцьсот сорак адзін долар.

... Да выезду ў Савецкі Саюз заставалася ўсяго некалькі дзён, калі да яго пачалі прыходзіць нейкія незнаёмыя людзі. Пазней ужо Іван Емяльянавіч даведаўся, што гэта прыходзілі былыя

ваенныя злачынцы. Яны здалі пачыналі гаворку аб жыцці, а потым папярэджалі:

— Не суйся туды, стары. Там цябе заб'юць. У лепшым выпадку без вяртаткі застанешся.

Стары ківаў галавою і маўчаў. А ночку яму сналася вёска Азярычына, што непадалёк ад Пухавіч, на Міншчыне. Сніўся бярозавы гай, абліты сонцам.

МНЕ ЧАСТА СНИЦЦА БАЦЬКАЎШЧЫНЫ КУТ

Цяжка жыць на чужыне. Асабліва, калі табе ўжо семдзесят год. Жыццё на зыходзе, а шчасця так і не было. Да болю хацелася туды, у родныя мясціны. Там Ганна, сястра. Піша, што жыве вельмі добра, што ўсё стала інакш. Яму і самому вельмі хацелася, каб на Радзіме было ўсё інакш. Чамусьці верыў, што ў такіх прыгожых мясцінах, якія часта сніў, павінны жыць прыгожыя душой людзі. Не, не такія, як панскі ўпраўляючы, які нацкаваў некалі на яго бульдогаў за тры кілакі кукурузы. А на тое, што «камуністы заб'юць яго», махнуў рукой: «Сабака брэша, вецер носіць». Махнуў ён махнуў, аднак недзе ў глыбіні душы не-не ды і заскрабе: хто іх ведае, гэтых камуністаў, мо і праўду аб іх пішуць усе газеты штата Агаё, дзе ён сам жыве?

Правёўшы ў такіх ваганнях апошнюю ноч, Іван Емяльянавіч раніцою накіраваўся ў аэрапорт. Самалёт узяў курс на Нью-Йорк.

Вішнёвы сад... Цвіце так, што адсюль, з вышак, здаецца, быццам унізе нехта белую прасціну на дрэвы накінуў...

Іван Емяльянавіч зачаравана глядзіць удалачынь. Вось яны, родныя мясціны! Вось ён, сон наяву! Адсюль у 1912 годзе семнаццацігадовым юнаком пайшоў Іван шукаць шчасця. Шчасця не знайшоў, а Радзіму згубіў. Іван Емяльянавіч цяжка дыхае і па драбінах злазіць на зямлю. Стаіць пасярод двара сівы, усхваляваны і смочка патухлую амерыканскую цыгару...

Вось ужо некалькі дзён, як ён гасціць у сястры Ганны... Толькі ўчора даведаўся, што яна ўзнагароджана трыма ардэнамі за партызанскую вайну. Вось табе і Ганна! Ганначка... Толькі ён адзін — адарваны ад дрэва

— Цяжка было спачатку, — гаворыць Аляксандр Адамавіч. — Усё незнаёмае, чужое. Калі дзе і былі патрэбныя рабочыя рукі, то ў першую чаргу бралі тых, хто ведаў англійскую мову. Чаго толькі ні рабіў, дзе ні працаваў, пакуль не ўладкаваўся на мэблеваю фабрыку. Не дапамог і брат Міхаіл, бо сам ледзь перабіваўся. А калі ў 1917 годзе ў Расію прыйшлі да ўлады працоўныя, ён вярнуўся ў родны край, дзе Ленін даў сяляннам зямлю.

У 1961 годзе Аляксандр Адамавіч меў дазвол на выезд як турыст з групай «Русского голоса» ў Савецкі Саюз, але ў апошні дзень перад а'ездам захварэў і ўсе 750 долараў, якія адкладаў на падарожжа, прыйшлося заплаціць доктару за аперацыю.

— Праз тры гады зноў удалося сабраць грошы і прыехаць на Радзіму. Перад а'ездам да мяне прыходзілі «добрачыліцы», страшны: памрэш з голаду там, далей Мінска не пусцяць, родных і

ліст. Пяцьдзесят два гады не бачыў кіпені вішнёвых садоў у родным куце, не ведае, аб чым шапочуць беланогія бярозы ў гай...

Ганна цяпер на пенсіі, жыве цудоўна. Гэта ён адразу заўважыў спрактыкаваным вокам. Яе паважваюць аднавяскоўцы, часта прыходзяць за парадзімі. Калі даведался, што прыехаў ён з Амерыкі, у госці прыйшло каля сотні людзей. Шмат сярод

Чаму дзеці ў школе вучацца бясплатна? Як гэта можна плаціць хвораму, калі ён не працуе? Ганна ўвесь час здзіўляецца яго пытанням. Кажы, што ўсё гэта зрабіў сацыялістычны лад. Калі гэта так, то гэта добры лад.

Іван Емяльянавіч запаліў новую цыгару і выйшаў на вуліцу. Яго абкружылі аднавяскоўцы. Пачуліся жарты, смех. Загучала родная беларуская мова. З прагнасцю лавіў ён кожнае слова.

НАРЫС

іх было і камуністаў. Яны такія ж, як і ўсе. Велічывы і добразычлівыя. Звычайныя людзі... Ён сказаў аб гэтым сястры. Ганна засмяялася:

— У нас камуністаў ад беспартыйнага цяжка адрозніць. Мы душой усе партыйныя.

— І ты таксама?

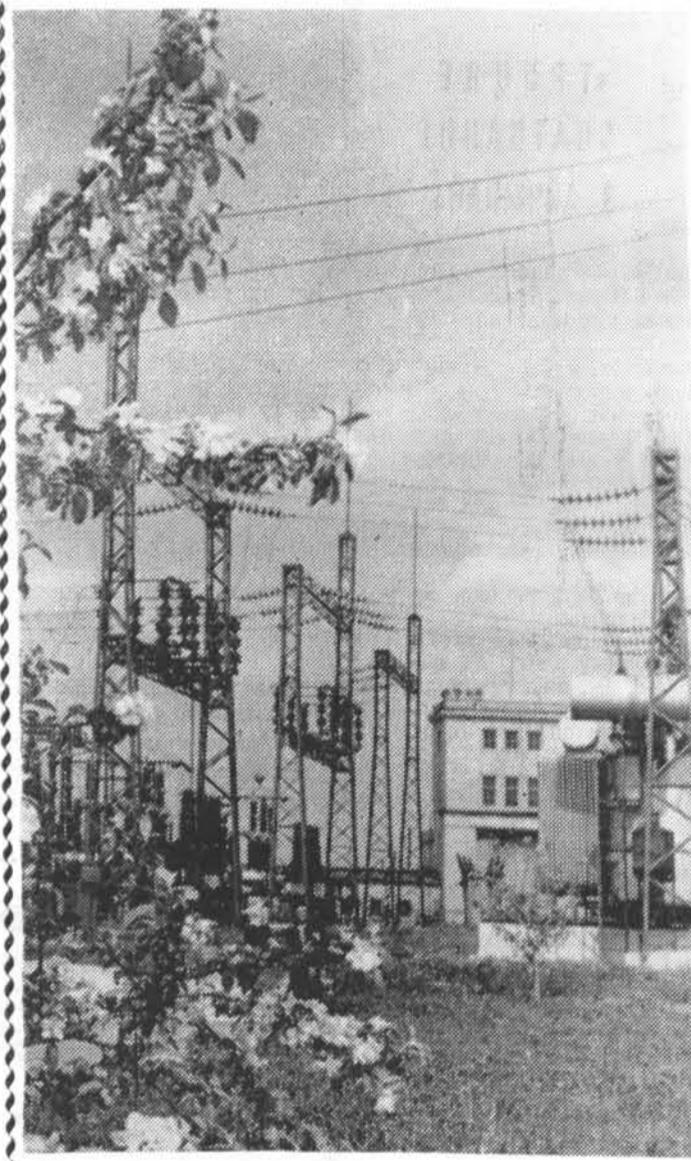
— І я, — спакойна адказала Ганна.

— Ну, калі ўсе камуністы такія, як ты, можна спаць спакойна, — пажартаваў ён і задумаўся. А дамаць было над чым. Як гэта сястра атрымлівае ад дзяржавы такую добрую пенсію?

руская мова. З прагнасцю лавіў ён кожнае слова.

Аўтобус адыйшоў ад гасцініцы «Мінск». Паглядаючы на залітую сонцам плошчу імя Леніна, Іван Емяльянавіч здымае капялюш усхвалявана прыгладжвае сівыя валасы. У аўтобусе — сорак чалавек. Яны прыехалі з Амерыкі, каб уласнымі вачыма паглядзець на родныя мясціны. У большасці — гэта беларусы. Лёс закінуў іх за акіяны яшчэ да Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Госці выказалі жаданне наведзіцца з медыцынскім абслугоўваннем у Мінску. І вось аўтобус мякка спыняецца ля чацвёртай клінічнай



бальніцы. Галоўны ўрач Алена Міхайлаўна Сільдзімірава сустрэла гасцей вельмі ветліва. Ад яе яны даведаліся, што бальніца абсталявана на апошняму слову тэхнікі і разлічана на 750 чалавек.

— А колькі плаціць пацыенты за лячэнне? — аспярожна спытаў нехта з гасцей.

Алена Міхайлаўна здзіўлена ўскінула бровы і раптам шчыра засмяялася:

— Лячэнне ў нашай краіне бясплатнае.

Алена Міхайлаўна расказала затым аб знішчэнні захворванняў малярый, дыфтарый, аб тым, што кожны чалавек у горадзе знаходзіцца пад назіраннем урачоў.

Іван Емяльянавіч слухаў яе і думаў аб сваім. Тут лячэнне бясплатнае, а там, за акіянам, давалося заплаціць больш тысячы долараў. Чаму ж так?

Мы праходзім па чыстых утульных калідорах бальніцы, наведваем бібліятэку.

— За чытанне кніжак трэба плаціць? — ціха пытае мяне Грынкевіч. — Не? Не трэба плаціць?

Стары здзіўлена ківае галавой. Доўга маўчыць, раз-по-раз папраўляючы акуляры.

— Калі я вярнуся ў Амерыку, тым малойчыкам адкрыта скажу з трыбуны: «Нягоднікі! Вы не маеце права паклёпічаць на маю Радзіму!»

Ён зноў папраўляе акуляры і пачынае нешта хутка запісваць у кніжку.

Між тым да гасцей далучыўся загадчык тэрапеўтычнага аддзялення паліклінікі № 15 чацвёртага клінічнага аб'яднання Міхась Іванавіч Круглік. Ён запрасіў усіх наведзіцца паліклініку, якая знаходзіцца побач. Госці з ахвотай прынялі яго прапанову. Міхась Іванавіч улібёна расказваў аб сваёй працы, знаёміў прысутных са сваімі калегамі.

— А ці можна ў вас трапіць да акуліста? — спытала яго Агнеса Зінок.

— Калі ласка!

Праз некалькі хвілін Агнесу Зінок і Фядота Агева прыняў акуліст. Гасцям была аказана медыцынская дапамога.

І вось зноў імчыць аўтобус па вуліцах Мінска. Прыціхлі, задумаліся яго пасажыры — госці з Амерыкі. Маўчыць і Іван Емяльянавіч. Вялікі смутак застыў у яго вачах. Гэта была бясконца туга аб страчанай Радзіме.

— Мне часта сніцца бацькаўшчына, — ціха і пранікнёна гаворыць ён. — Я ўбачыў яе, і цяпер маё сэрца назаўсёды застанеца тут...

Стары павярнуўся да акна. Аўтобус імчаўся па праспекце імя Леніна. Па тратуарах ішлі яго землякі. Над Мінскам ззяла яркае сонца...

Ал. ШЛЕГ.

Бярозаўская ДРЭС.

Фота К. Якубовіча.

У РОДНАЙ ВЁСЦЫ

Вясной 1915 года ў вёску Старына прыехаў на пабыўку Сільвестр Адамавіч Бачыла. Ён добра расказаў аднавяскоўцам аб непатрэбнай народку вайне, якую вёў рускі цар, аб сваіх забітых і пакуючых у якопах таварышах. Сваіму малодшаму брату Аляксандру ён параіў лепш паехаць у Амерыку, чым стаць ахвярай несправядлівай вайны. Там жыў ужо брат Міхаіл, на яго была надзея: усё ж свой чалавек, дапаможа.

— Калі пашанцуе, то і бацьку ў гаспадарцы дапаможа, а галоўнае — пазбегнеш цяжкай службы ў царскай арміі і пагібельна на фронце, — настаўляў Сільвестр Аляксандра.

... Адгулялі вяселле старэйшага брата, а праз два дні Аляксандр і некалькі яго аднагодкаў з вёскі пакінулі роднае сяло і накіраваліся ў Амерыку.

З таго часу прайшло 50 год. І вось Аляксандр Адамавіч Бачыла зноў у роднай вёсцы. Ён прыехаў з Амерыкі ў госці да сваякоў і блізкіх.

блізка не ўбачыш. Былі і такія, што прарочылі мне Сібір і нават развіталіся са мной назаўсёды. Але я не паверыў ніводнаму іх слову.

— Вы пытаеце, ці падабаецца мне на Радзіме, — працягвае Аляксандр Адамавіч. — Вельмі. За месяц я ўжо многае пабачыў. На ўсё жыццё застанеца ў памяці сардэчнасць савецкіх людзей, клопаты аб чалавеку ў вашай краіне.

— Праз некалькі дзён пасля майго прыезду брат Сільвестр, якога я жаніў перад а'ездам, справіў залатое вяселле. Яму зараз 72 гады, ён ужо даўно не працуе, атрымлівае пенсію ад калгаса. На вяселле да брата прыйшоў намеснік старшыні калгаса, павінша-

ваў «малых», уручыў ім каштоўныя падарункі. Два дні працягвалася гэта свята. Я ўсё, што бачыў, здымаў на кінаплёнку, каб мець магчымасць у Брукліне паказаць хоць часткова тое жыццё, якім жывуць людзі ў мяне на Радзіме.

— Добра жывуць мае родныя і аднавяскоўцы. У доме кожнага дастатак, і ўсюды я быў жаданым госцем. Напрыклад, у сястры, якая жыве ў Забалоцці, тэлевізар, у хаце яе добрая мэбля, дываны. Пляменнік Рыгор у Старыне таксама жыве добра.

— Прыемна здзівіў мяне Мінск. Я ведаў яго яшчэ да рэвалюцыі. Ніякага параўнання. Сучасны і прыгожы горад, не ўступіць лепшым га-

радам Еўропы і Амерыкі. Спадабалася мне архітэктура дамоў, зеляніна і чысціня. Мноства паркаў, сквераў, усюды кветкі. Паветра чыстае і здаровае.

— Спадабалася мне і тое, што людзі чыста і добра апрануты. На вуліцы амаль не сустранеш чалавека, які едзе з работы ў бруднай замаслянай вопратцы. А ў амерыканскіх гарадах гэта нармальнае з'ява.

— Нідзе ў магазінах я не бачыў ніякіх чэргаў. Хлеб і розныя прадукты ў вялікім выбары. Бяры, колькі жадаеш. Усё мне вельмі падабаецца. Сваё знаходжанне на Радзіме я думаю прадоўжыць яшчэ на месяц. Дазвол на гэта я ўжо атрымаў.

Г. БЯЛЬКЕВІЧ.

Як паведамлялася раней, урады Даніі, Швецыі і Нарвегіі запрасілі Старшыню Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчова наведаць гэтыя краіны ў зручны для кіраўніка Савета ўрада час. Гэта запрашэнне было з удзячнасцю прынята.

Цяпер дасягнута дагаворнасць аб тым, што візіт М. С. Хрушчова ў Данію адбудзецца з 16 па 21 чэрвеня, у Швецыю — з 22 па 27 чэрвеня і ў Нарвегію — з 29 чэрвеня па 4 ліпеня гг.

Яшчэ адзін чатырохпавярховы корпус уведзены ў строй на Мінскім радыёзаводзе. Тут наладжана вытворчасць новай, найбольш дасканалай радыёлы «Беларусь-62».

У Мінск прыбыла дэлегацыя Усенароднага камітэта балгара-савецкай дружбы на чале з намеснікам старшыні камітэта, членам ЦК Балгарскай камуністычнай партыі, акадэмікам Савай Ганоўскім. У складзе дэлегацыі — сакратар Бургаскага акружнага камітэта БКП, старшыня акружнага камітэта

балгара-савецкай дружбы Георгі Томаў, пісьменнік Камен Калчэў, сакратар Сафійскага гарадскога камітэта балгара-савецкай дружбы Радка Жэлева.

У Маскоўскім дзяржаўным універсітэце адкрылася сесія адміністрацыйнага савета Міжнароднай асацыяцыі універсітэтаў.

Каля 450 вышэйшых навучальных устаноў усіх кантынентаў свету аб'ядноўвае цяпер гэты арганізацыя. Яе мэта — наладжваць дружальныя кантакты паміж вучонымі і студэнтамі вучыцца розных краін.

Новыя тэлевізары, умоўна названыя «Вечар» і «Вальс», створаны і паспяхова выпрабаваны на Ленінградскім заводзе імя Казіцкага.

У Маскоўскай выставачай зале ў «Сакольніках» пачаў работу Міжнародны кангрэс мод краін — удзельніц СЭВ. У гэтым спаборніцтве элігантнасці і прыгажосці ўдзельнічаюць мадэльеры і канструктары

Балгарыі, Венгрыі, ГДР, Польшчы, Румыніі, СССР і Чэхаславакіі.

Урачыстае адкрыццё Палаца мастацтваў адбылося ў Растове. У канцэрце, прысвечаным адкрыццю палаца, выступілі госці з Масквы, Ленінграда, Мінска і іншых гарадоў.

«Ландыш» — так названы ў Алма-Аце новы парфюмерны магазін. Гэта 43-і па ліку магазін, адкрыты ў сталіцы Казахстана ў гэтым годзе.

Амаль тры тысячы цацак, вырабленых у ГДР, прадстаўлена на выстаўцы, якая адкрылася ў Маскве.

Больш тысячы новых аддзяленняў сувязі адкрыты за апошні час у Беларускай ССР. Іх цяпер у рэспубліцы каля 3 000. Пераважаюць большасць паштовых кропак — да 2 500 — знаходзіцца ў вёсках.

13 100 пісьманосцаў, з іх 5 000 калгасных, дастаўляюць

карэспандэнцыю насельніцтву. Для хуткасці дастаўкі па ўсіх трактах БССР курсіруюць звыш 700 паштовых аўтамашынаў.

600 тысяч тон выдатнай целюлёзы будзе штогод выпускаць комплекс лесаперапрацоўчых прадпрыемстваў, будаўніцтва якога распачата ў Сыктыўкары.

Міністэрства сувязі СССР выпусціла новую паштовую марку. Яна прысвечана гераічнай дачцы беларускага народа Веры Захараўне Харужай.

Венгерская выстаўка прамысловых тавараў шырокага ўжытку адкрылася ў Рызе.

Першы электравоз прайшоў па электрыфікаванай чыгуначнай лініі Ерван — Масіс.

Аддзяленне для народаў поўначы вырашана адкрыць пры Магаданскім педагагічным інстытуце. Эскімосы, чукчы, эвены, камчадалы, чуванцы,

каракі будуць атрымліваць тут прафесію выкладчыкаў.

Споўнілася 156 год Шыралі Муслімаву — жыхару горнага сялення Барзаву. Ад імя ўсіх землякоў, працоўных Азербайджана юбіляра павіншаваў старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета рэспублікі М. А. Іскандэраў, які прыехаў на ўрачыстасць.

Памятнымі медалямі ўзнагародзіў прэзідыум Цэнтральнага савета Саюза спартыўных таварыстваў і арганізацый СССР чэхаславацкіх падарожнікаў І. Ганзелку і М. Зірмунда.

Вялікім канцэртам у сталіцы Латвіі Рызе скончылі свае выступленні артысты Дзяржаўнага ансамбля танца Беларускай ССР пад кіраўніцтвам А. Р. Апанасенкі.

Па дарогах Мазырскага раёна курсіруе гомельскі перасоўны планетарый. Ён пабываў ужо ў вёсках Мялешкавічы, Міхалкі, Прудок, Слабада і іншых.

ПЛАНЕТА ЗА ТЫДЗЕНЬ

Памяці прэм'ер-міністра Індыі Джавахарлала Неру

Памёр выдатны дзяржаўны дзеяч нашага часу, вялікі і шчыры друг Савецкага Саюза прэм'ер-міністр Індыі Джавахарлал Неру.

Імя Дж. Неру карысталася велізарнай павагай і любоўю савецкіх людзей, якія ведалі яго як выпрабаванага і мудрага кіраўніка барацьбы індыйскага народа за нацыянальную незалежнасць і адраджэнне сваёй краіны, як актыўнага барацьбіта супраць каланіялізму. Дж. Неру вядомы як выдатны дзяржаўны дзеяч сучаснасці, які ўсё сваё жыццё прысвяціў барацьбе за ўмацаванне дружбы і супрацоўніцтва паміж народамі, за прагрэс чалавецтва. Ён з'яўляўся палымным барацьбітом за мір ва ўсім свеце і гарачым прыхільнікам ажыццяўлення прынцыпаў мірнага суіснавання дзяржаў, быў натхніцелем палітыкі недалучэння, праводзімай індыйскім урадам. Гэта разумная палітыка здабыла Індыі павагу і прывяла да таго, што Індыя цяпер займае дастойнае месца на міжнароднай арэне.

У нашай краіне Дж. Неру быў добра вядомы як шчыры друг Савецкага Саюза, як дзяржаўны дзеяч, які многа зрабіў для ўмацавання і развіцця дружбы і супрацоўніцтва паміж савецкім і індыйскім народамі.



Многа савецкіх спецыялістаў працуе на будаўніцтве вышыннай Асуанскай плаціны. НА ЗДЫМКУ: начальнік танельных работ, стары метрабудавец А. Часнакоў гутарыць з ёгіпецкім будаўніком.

ГОД ПЕРАЛОМУ

25 МАЯ — ДЗЕНЬ ВYZBAЛЕННЯ АФРЫКІ

У гісторыю афрыканскага кантынента 1963 год, несумненна, увойдзе як год пералому, калі народы Афрыкі ўзялі лёс кантынента ў свае рукі. Год таму назад у сталіцы Эфіопіі — Адыс-Абебе адбылася першая канферэнцыя кіраўнікоў незалежных афрыканскіх дзяржаў, якая вырашыла стварыць Арганізацыю афрыканскага адзінства (ААА).

З гэтага часу каланізатары маюць справу не з асобнымі прыгнечанымі народамі, а з усёй Афрыкай, якая ўсё мацней разгортвае барацьбу за вызваленне ўсяго кантынента.

У гэтай агульнай барацьбе важнае месца займае барацьба кангалезскага народа супраць пераўтварэння рэспублікі ў апорную базу амерыканскага імперыялізму ў Афрыцы. Конга геаграфічна займае вельмі важныя пазіцыі на рубяжы паміж вызваленай і ўсё яшчэ каланіяльнай Афрыкай. Ад таго, хто будзе гаспадаром у Конга — народ або імперыялісты, — у многім залежыць бліжэйшая будучыня Афрыкі.

Падзеі года, прайшоўшага пасля склікання канферэнцыі ў Адыс-Абебе, паказалі, што цяпер ужо недастаткова адзінства незалежных краін, накіраванага супраць бастыянаў каланіялізму ў Цэнтральнай і Паўднёвай Афрыцы. Пасля заваявання нацыянальнай незалежнасці каланіялізм не знік з гэтых краін. Ён застаўся там у форме гаспадарання замежных манопалій у эканоміцы гэтых краін. І ка-

вызваленне ад каланіялізму было б немагчымым без Кастрычніцкай рэвалюцыі, разгрому фашызму ў другой сусветнай вайне, без існавання сусветнай сацыялістычнай сістэмы, так і пераход нацыянальна-вызваленчых рэвалюцый у этап сацыяльна-эканамічных пераўтварэнняў немагчымы без гіганцкіх гаспадарчых поспехаў краін сацыялізма і ў першую чаргу Савецкага Саюза. Таму, як і раней, нацыянальна-вызваленчая барацьба на новым этапе не можа быць паспяховай без уз'яднання яе ў адзіным сусветным рэвалюцыйным патоку разам з сусветнай сацыялістычнай сістэмай і рабочым рухам у капіталістычных краінах.

Барцьба афрыканскіх народаў за сацыяльна-эканамічны пераўтварэнні натхняецца прыкладам Алжыра, Аб'яднанай Арабскай Рэспублікі, Малі і Ганы, якія рашуча ажыццяўляюць сацыяльна-эканамічны пераўтварэнні, перабудоўваючы жыццё на сацыялістычных пачатках.

У гэтых адносінах вельмі важную ролю адыграла паездка М. С. Хрушчова ў ААР на ўрачыстасць з выпадку перакрыцця Ніла. Гэты візіт паказаў усім народам Афрыкі, што як і

Уладзімір КУДРАЎЦАЎ.

РАТЫФІКАЦЫЯ МАСКОЎСКАГА ДАГАВОРУ

РЫМ. Палата дэпутатаў Італьянскага парламента 309 галасамі супраць 5 прыняла рашэнне аб ратыфікацыі Маскоўскага дагавору аб частковай забароне выпрабаванняў ядзернай зброі, супраць ратыфікацыі галасавалі дэпутаты — члены фашыскай партыі «Італьянскі сацыяльны рух».

ТОКІО. Верхняя палата Японскага парламента, услед за ніжняй палатай, адобрыла Дагавор аб забароне ядзерных выпрабаванняў у атмасферы, касмічнай прасторы і пад вадой.

Такім чынам, парламент Японіі ратыфікаваў Маскоўскі дагавор.

ПЛАНЕТА ЗА ТЫДЗЕНЬ

ПЛАНЕТА ЗА ТЫДЗЕНЬ

ПЛАНЕТА ЗА ТЫДЗЕНЬ

АСУАН ПРАЦЯГВАЕЦА Ў ІЛЬЧЭЎСКУ

З пачатку года на будаўнічую пляцоўку Асуанскага гідравузла з самага маладога ў краіне Ільчэўскага порта адпраўлена больш 45 тысяч тон розных будаўнічых матэрыялаў і абсталявання. Грузы для Асуана паступаюць з Масквы, Ленінграда, Кіева, Днепрапятроўска, Урала, Сібіры.

— Цяпер, — расказвае прадстаўнік «Асуанбуду» ў Ільчэўскім порце А. Чарненка, — мы пачалі адпраўляць будаўнічыя матэрыялы і абсталяванне для другой чаргі гідравузла. Да канца года туды будзе дастаўлена звыш 50 тысяч тон розных грузаў.

Паездка ў Японію завершана

Японская сталіца Токіо праводзіла на Радзіму дэлегацыю Вярхоўнага Савета СССР на чале з першым намеснікам Старшыні Савета Міністраў СССР Анастасам Іванавічам Мікаяманам.

Знаходжанне дэлегацыі Вярхоўнага Савета СССР у Японіі паказала: для ўмацавання ўсебаковых японска-савецкіх сувязей, пашырэння гандлю ёсць

чудоўныя магчымасці. Цяпер справа за тым, каб іх рэалізаваць.

Паездка дэлегацыі Вярхоўнага Савета СССР з'яўляецца першай ластаўкай у гісторыю японска-савецкіх міжпарламенцкіх сувязей. Ужо цяпер бачны яе станоўчыя вынікі. У недалёкім будучым у Савецкі Саюз прыедзе з візітам у адказ японская парламенцкая дэлегацыя.

БУЙНЫ ЗАКАЗ

У Венгерскай Народнай Рэспубліцы на Будапешцкай міжнароднай ярмарцы падпісана пагадненне па праграме заказаў Савецкім Саюзам суднаў у Венгрыі ў 1966—1970 гадах. У пагадненні прадугледжваецца, што за гэты перыяд у Венгрыі будаўніцтва паказаў на заказах Савецкага Саюза 38 марскіх сухадзе пабудавана на 24000 кілават. Цеплавая электрастанцыя магутнасцю 24 000 кілават.

З ДАПАМОГАЙ СССР

ДЭЛІ. На нафтаперапрацоўчым заводзе ў Барауні (штат Біхар), які ўзводзіцца з дапамогай Савецкага Саюза, пушчана цеплавая электрастанцыя магутнасцю 24 000 кілават.

Ганаровы прыз

ЧЫКАГА. «Паблісці кляб», які аб'ядноўвае вядучыя амерыканскія газеты і тэлевізійныя цэнтры, прысудзіў ганаровы прыз савецкай

выстаўцы тэхнічнай кнігі, як лепшай кніжнай выстаўцы 1963 года. Выстаўка была паказана ў мінулым годзе ў розных гарадах ЗША, у тым ліку і ў г. Чыкага.



Беларускі народ любіць свой Нёман. Хоць краіна наша багата балотамі, гэта слаўтая рака ўхітрылася нідзе не прайсці па тванным шляху. Сінявокі бацька-Нёман коціць свае жвавыя хвалі толькі праз пяскі, між узгоркаў, таму і вада ў ім празрыстая, чыстая.

Людзі зовуць Прынёманне салаўіным кутком. І гэта не толькі з-за таго, што там шмат пасяляецца вясной рознагалосых птушак, а што тут наогул вельмі любяць спяваць, што адсюль песні вясёлыя ідуць у свет.

Вельмі маляўнічыя мясціны там, дзе ў Нёман упадаюць рэчкі Лоша і Вуса. Паміж імі знаходзіцца вёска Пясочнае, у якой нарадзіўся паэт-песеннік Адам Русак.

Песні Адама Русака з шыро-

Адам РУСАК

кімі крыламі. І на Асуанскай вышыннай плаціне, і ў цукровай Кубе гучаць яго «Лясная песня» і «Толькі з табою». І ў будні дзень і ў свята карыстаецца папулярнасцю застольная песня «Бывайце здаровы».

Адам Русак мае вышэйшую музычную адукацыю, ён прыродны музыка і паэт. Дзесяткі яго тэкстаў, паложаныя кампазітарамі на музыку, сталі любімымі песнямі савецкіх людзей. Сын беззямельнага селяніна стаў прызнаным майстрам беларускай песні.

Сваё шасцідзесяцігоддзе Адам Русак сустракае ў поўным росквіце творчых сіл. Пажодаем юбіляру новых песень, добрага здароўя, радасці і шчасця!

Анатоль АСТРЭЙКА.



СУСТРАКАЙ ВЯСНУ

Вязьджай, трактарыст,
Сустракаць вясну,
Сустракаць вясну,
Пракладаць баразну.

Прыпеў:

Спявай, жаўрук, спявай,
Трактарысту ў полі спявай.
Красуй, зямля, красуй,
Ты, квяцісты, родны наш край.

Адпачыла зямля
Ад завей, ад вятроў,
Напілася зямля
Соку талых снягоў.

Закальшацца руну
У палях па сябе,
Запяюць у красе
Каласы аб табе.

Засявай з края ў край
Буйным зернем палі,
Каб камбайны па іх
З песняй жніўнай плылі.

З песняй жніўнай плылі
Ураджайнай парой,
Каб цякла збажына
Залатою ракой.



«Салігорцы».

Фота К. Якубовіча.

Я вярнуўся да цябе, радзіма...



Цягнік адстукваў апошнія кіламетры. За акном праплываў горад. Вялікі сучасны горад, асветлены сонцам.

Ігар Мікалаевіч глядзеў і не верыў уласным вачам. Няўжо гэта і ёсць Мінск? Мінск, які ён многа год назад пакінуў разбураным, у агні пажараў.

Цягнік спыніўся. Шумны паток пасажыраў вынес Ігара Мікалаевіча на Прывакзальную плошчу. Яго ніхто не сустракаў. Нікому не было справы да гэтага высокага чалавека з сівымі валасамі.

Свяціла сонца, некуды спяшаліся людзі. А Ігар Мікалаевіч ішоў па вуліцах і нічога не пазнаваў тут, у гэтым горадзе, з якім было звязана яго шчасце і яго гора. І чым далей ён ішоў, тым больш здзіўляўся. Яму здавалася, што ён нейкім чудам трапіў у «сонечны» горад сваёй мары.

Ён ішоў цяжкай хадой чалавека, які прайшоў у сваім жыцці многа дарог. І раптам спыніўся. Востры боль сціснуў сэрца.

Міма ішлі студэнты. Шчаслівыя і бесклапотныя, яны здзіўлена глядзелі на чалавека, у якога па маршчынах каціліся слёзы. А ён бачыў у іх сваё юнацтва, пачатак свайго жыцця...

...Ігару Панкевічу заўсёды на дзіва шанцавала. Усё давалася яму неяк лёгка. Вучыўся добра, і накіраванне ў аспірантуру ён прыняў як нешта бяспрэчнае. Ён пакахаў прыгожую дзяўчыну, і яна стала яго жонкай. Ён не баяўся будучыні — ад яе чакаў многага і верыў у сваю шчаслівую зорку.

У тую раніцу Ігар падняўся позна. Расчыніў акно. На небе ні воблачка. Ён разбудзіў жонку: «Уставай, прыгажуня, прачніся»... і ўключыў радыё. Суровы голас гаварыў аб тым, што пачалася вайна.

...Мінск бамбілі ўжо некалькі дзён запар. Выехаць

было немагчыма. Людзі пакідалі горад пешшу. Ігар разгубіўся. Да гэтай пары ўсё было так добра і лёгка. І раптам усё змяшалася. На яго вачах за некалькі дзён згарэла тое, што людзі будавалі дзесяткі гадоў. Самалёты сеялі з неба смерць. Пасля адной бамбёжкі ён сказаў Елене:

— Мусіць, трэба ісці адсюль. Кажуць, яны блізка.

— Я нікуды не пайду. Я хачу, каб усё гэта хутчэй скончылася. Я стамілася. Я больш не магу. Толькі б не бамбілі... Хутчэй бы яны прыйшлі...

— Але ж гэта фашысты...

— Перш за ўсё гэта людзі. Немцы — цывілізаваная нацыя. А ты ж проста вучоны, спецыяліст.

Ігар быў у нерашучасці. Урэшце, бегчы сапраўды няма куды. Немцы ўжо на подступах к гораду. Пешшу ад іх не ўцячэш. І ён застаўся.

Ігар з жахам усведамляў, што ляціць у бездань, але ўчапіцца не было за што. Елена была задаволеная. Праз некалькі дзён пасля ўступлення немцаў у горад яна з маткай наладзіла прыём і запрасіла нямецкіх афіцэраў. З фальшывай рабскай усмешкай размаўляў Ігар з бесцырымоннымі салдафонамі аб ваенным майстэрстве Германіі, царпеў іх адкрытыя заляцанні да Елены.

Яшчэ нядаўна ён быў чалавекам, у яго было будучае, а цяпер нічога няма — ён растаптаны, знішчаны. Заставалася зрабіць апошні крок. І ён яго зрабіў — пайшоў служыць да немцаў.

...Прайшло тры гады. Немцы адступалі. Было зразумела, што для іх усё скончана. Ігар прыслухоўваўся да сваіх пачуццяў, ён не знаходзіў у душы нічога, акрамя страху і сораму перад таварышамі, якія былі на фронце.

Аднойчы Лена сказала яму:

ФОТАЛЕТАПІС НАШЫХ ДЗЁН

МАСКВА. Фоталетапісам нашай эпохі з'яўляецца выстаўка, што адкрыта ў цэнтральнай выставачнай зале сталіцы — у Манежы. Больш як тысяча работ экспануюцца тут, на фотавыстаўцы «Сямігодка ў дзеянні». Сярод іх — творы 20 беларускіх майстроў аб'ектыва. Яны адлюстроўваюць важнейшыя падзеі ў жыцці рэспублікі.

Аб цудоўных пераўтварэннях, якія адбываюцца ў Беларусі, раскажваюць фатаграфіі Т. Ананьінай — «Агні Полацкага нафтаперапрацоўчага», «Я з азотнаўкавага», К. Якубовіча — «Полацк. Нафтабуд», «Салігорцы».

Многія фатаграфіі прысвечаны нашаму сучасніку, будайніку камунізма. Гэта

работы В. Бараноўскага «Ветэран», Е. Лішчыца — партрэт Героя Сацыялістычнай Працы Дзяніса Булавава, А. Дзіглава — «Металург з Масілёва».

Мовай фотапубліцыстыкі фотакарэспандэнты раскажваюць пра дасягненні беларускага народа ў развіцці эканомікі і культуры. Шмат работ, што экспануюцца на выстаўцы, раскажваюць пра сталіцу Беларусі — Мінск. Асабліва ўдалыя фатаграфіі М. Ананьіна «У парку», «У новым раёне», «Святочны Мінск», «Панарама Мінска». Цёпла, з вялікім майстэрствам адлюстраваны з дапамогай фотааб'ектыва маляўнічы куток беларускай зямлі Ул. Дагаевым.

Д. БУРНАШОВА.

а астатняе мяне не цікавіць. Чырвоныя я ў сябе не трымаю. З заўтрашняга дня можа не выходзіць на работу. Ён часта і падоўгу хадзіў без работы. Думка аб вяртанні на Радзіму прыходзіла зноў і зноў. І ўсё-такі яму было сорамна і страшна праціць дазволу на вяртанне. Ён чуў, што там такім, як ён, не даруюць. Але не толькі суда ён баяўся, яшчэ больш ён баяўся пагарды.

...У 1962 годзе Ігар Мікалаевіч рашыўся. Яму сказалі: «Чакайце». Кожны вечар ён клаўся спаць з адной думкай: «А раптам заўтра?» Раніцай ён прачынаўся з думкай: «А што, калі сёння?»

І вось, нарэшце, у яго руках доўгачаканы дазвол. Далей ліхаманкавыя зборы. Самалёт, апошні развіталыны позірк на чужую зямлю, апошні раз ён бачыць паднятую руку сына. Сын! Ён вырас на чужой зямлі, гаворыць на чужой мове. Думка, што яны бачацца ў апошні раз, болей адазвалася ў сэрцы.

І зноў прыйшла вясна. Зноў дурчаць ручай. Набухлі лупышкі на дрэвах, васьмь лопнуць. Ідзе па горадзе чалавек з развяваючыміся па ветры сівымі валасамі. Ідзе лёгка, цвёрда ступае. Хаця гады і сагнулі яго плечы. Гэта яго горад, вуліцы. І неба над ім — таксама яго. Не ён пабудоваў гэты горад, але ёсць у ім і яго камень.

* * *

Якая б ні была багатая фантазія, багатыя за яе само жыццё. І тое, што мы раскавалі, — гэта таксама жыццё. Жыццё чалавека, які зараз жыве і працуе ў Мінску.

І. МАТУСЕВІЧ.

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77,
Дом друку.
Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы».